

PROGRESUL

Abonamentul:
Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală.
Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 29.

Ce oameni ne trebuie azi.

Trăim în perioada industrială a civilizației omenești. Dar, deși faptul e cunoscut, prea puțin ne silim a ține seamă de el în pregătirea tinerilor pentru viață. Ba dimpotrivă, copiilor și tinerilor nu li-se dă educația cea mai potrivită cu cerințele timpului.

Mulți învață ingineria, dar multe țeri cheltuesc bani, timp și putere nervoasă fără a ține seamă de pedagogie și de practică. Învață matematici pure, și pelingă asta fizică fără laborator și fără atelier, chemie de-asemena.

Ce pot cunoaște inginerii teoretici din lumea reală a mecanicii. Prea ades rămân desorientați în fața celui mai simplu problem care se înfățișează cu toată complexitatea realității. Ei sînt siliți a cheltui ani și ani până să capete practica, și firește o capătă nesistematic, unilateral și empiric.

Din pricina educației nepractice a inginerilor în școlile înalte de pe continentul european și până la Universitățile nouă și în Anglia, era o dujmănie reciprocă între oamenii de teorie și cei de practică. Se dujmăniau pentru că nu se puteau înțelege. Unii aruncau cu dispreț celorlalți porecla de „empirici, rutinari”; ceilalți le răspundeau: „sînteți tobă de carte, dar n'aveți nici umbră de ideie despre realitatea lucrurilor”.

În timpul din urmă s'a făcut mult pentru a se împăca între ele aceste categorii de oameni și a le face să lucreze în armonie. În Anglia și America au dezlegat problema

dînd ingineri cari să fie bine pregătiți în teorie ca și în practică.

Dar nu-i deajuns. Astfel tot nu ne-am ajuns scopul, tot nu avem oameni ceruți de nevoile timpului.

Nu se cer însă numai oameni în stare a face o mașină, etc., — ci să o poată face mai întâi în minte — ținînd seamă de toate împrejurările mecanice, dar și de legile economice. Prin urmare, inginerul trebuie să fie pregătit nu numai tehniceste, — teoretic și practic — dar și economiceste, adecă din punctul de vedere financiar și comercial.

În toate calculele sale, în toate modificările unui plan, în toate propunerile sale de îmbunătățiri — trebuie să țină seamă de fața comercială a chestiei.

Așa este evident că o mașină nouă sau perfecționată trebuie să fie în stare a concura cu mașini similare, căci altfel mașina cea nouă nu va putea prinde loc, va fi nereușită. Ca să-și poată inginerul da seamă de chestia aceasta a concurenței mașinelor, e silit a-și asimila teoria și practica așa zisă comercială a chestiei. El, subț pedeapsă de nereușită, trebuie să-și poată de seamă prin el însuși, de costul fiecărei bucăți, de economia orî de plusul de muncă sau priveghere ce mașina lui ar cere. etc.

Așadar omul timpului de azi trebuie să fie pregătit tehnic și comercial, trebuie să combine cea mai înaltă cultură științifică relativă la specialitatea sa cu dibăcie omului empiric, care știe să-și aleagă mijloacele pentru scopul său și cu agerimea comerciantului care cunoaște legile economice ce cîrmuesc lumea.

Eată dece în Anglia și America inginerii se îndeletnicesc și cu studiile comerciale, căci istoria mașinelor arată cîte perderi s'ar fi înlăturat, dacă inginerii ar fi fost în stare a ține seamă la fiecă pas din cariera lor, și de partea comercială a problemelor ca căutau să deslege. Dealtfel, tocmai studiind partea comercială a mașinelor întrebuintate, pot inginerii căpăta sugestii de îmbunătățiri sau reforme și mai adînci în tehnică, împărțirea și deci organizarea muncii.

Firme însemnate în Anglia și America au cheltuit și cheltuesc sume mari de bani, construind mașini numai și numai spre a le experimenta. Această pricepere a fabricanților ușurează descoperirile, căci inginerii își pot experimenta ideile cu banii acestora, spre cel mai mare folos al amînduor părților.

Acest tip nou de ingineri, pregătiți foarte bine teoretic și practic, în stare totodată a-și da seamă de partea financiară și comercială a lucrului, este dince-înce mai căutat și are dince-înce mai mult succes.

Inginerul a dezlegat problema înțelegînd pe omul practic și pe întreprinzătorul, care are în vedere partea comercială a chestiei, deoarece își riscă banul său și al celorce au încredere în priceperea sa.

Inginerul a putut să ajungă și practic și comercial; căci nici omul practic nici comerciantul nu puteau să ajungă inginer pregătit teoretic.

(„V. Naț.”)

Horea Nădejde,
B. Sc. inginer electrician, Birmingham.

FOILETON.

Din lumea celor cari nu cuvîntă.

S'a iscat un vîrtej ca din senin. S'a înșurubat în pămînt, apoi a pornit-o tehuț, peste cîmp, curți și livezi, luînd cu el tot ce găsia mai ușor în cale. Și dacă de pe jos fura florii, penne și hîrtii, de pe o ramură luă un căraș, un căraș mititel, castaniu, cu aripile fragede, cu ochisorii ca două neghiniși. Căraș de primăvară. Cînd l-a luat vîrtejul pe sus, și-a strîns și el piciorușele, și-a văzut că poate zbura și fără să dea din aripă.

Vîrtejul și-a făcut gustul, și în mijlocul unui drum de țară, lingă o curte, s'a înțepenit-o clipă, ca un sfredel, apoi s'a topit deodată, lăsînd tot ce luase, baltă, la pămînt. Ear cărașul căzu pe o bucățică de hîrtie albă, și rămase acolo, amețit. Cînd s'a trezit, privi împrejur: un drum prăfuit. Și din capătul drumului, tanțos, cu pieptul în platoșă, cu pînteni arciuiți, venea un cocoș. „Hi! scap de unul și dau peste altul, își zise cărașul, asta mă înghite!” Cocoșul s'a apropiat, s'a uitat cu un ochi la căraș, și a trecut mîndru înainte. „Am scăpat!” gîndi cu bucurie cărașul și se întoarse să priviască după cocoș. Atunci incremeni de spaimă. Din celalalt capăt al dru-

mului sosia un curcan. Cărașul se făcu mai mic decît era, ținîndu-și sufletul: „Acuma chiar c'am pățit-o! Cînd ajunse curcanul în dreptul cocoșului, se înroti, își roși mărgelile și își dădu capul pe spate: ear cocoșul scoase pieptul și mai înafară, se înălță în picioare, și forfecă aripile de cîtevaorî în pămînt: își dădeau binețe. Cocoșul s'a dus, curcanul se feri par'că să nu calce cărașul, cînd îl ajunse, și acesta, bietul răsufflă: „Bine c'am avut noroc!” Dar, deodată, de după gard, sări mare, cu coada rotundă cit soarele la răsărit, un paun. Pasărea se legană o clipă, apoi își strînse coada, și zbură în drum. „De asta nu mai scap!” crezu cărașul. Păunul s'a apropiat, l-a răsturnat cu ciocul pe spate, apoi iar l-a întors, cum îl găsise, și lăsîndu-l, își văzu de drum. Cărașul nu-i venia să-și creadă ochilor că mai e în viață. Dar uite: colo e drumul, subț el hîrtia, pe dreapta gardul, — trăiește. Ia să zboare acuma, cit putea mai repede deacolo, pe vre-o creangă de copac. Să-și încerce aripile. Și-le desfăcu. În clipa aceia un sturz, un sturz mai mărișor, ceva decît o nucă, zbură spre el. „Ei, de așa paseri mică, mai de seama mea, mi-i drag și mie”. gîndi cărașul pregătindu-se chiar să dea sturzului „ziua bună”. Dar sturzul se lăsă lingă bucățica de hîrtie, deschise pliscul, apucă, cu lăcomie, cărașul, și: hap! hap! mai să se înece, îl înghiți.

Sărăcuțul căraș!

De pe gard, o vrabie, care văzuse multe în viața ei, își așezase pușorî în rînd, să priviască de acum, zărise cărașul jos. Și acum își lua zborul în alt loc, strigîndu-și după dînsa puș, cari duceau în minte o învățătură mai mult.

(Lucafăru)

Em. Gîrleanu.

Cinstiți bătrînețea...

Într'o mare gară (stație), deodate se deschise ușa sălii de așteptare și intră cu privire veselă un școlar. Acesta conducea de mîna pe un biet om, albit de anii vieții. Cum au intrat în sală, bătrînul privi împrejurul-i cam cu teamă. Dar băiatul ce-l conducea, îl ajută să stea pe un scaun, apoi așeză jos lingă picioarele-i un coșuleț cu o legătură, pe care bătrînul îl avea cu sine. Mai stete puțin și plecă, salutîndu-l frumos.

Îndată în aceeași sală întîlni un hamal (muncitor ce duce pe plată pachetele călătorilor), pe care-l rugă să aibă grijă de bătrînul om până pleacă. Apoi pași spre ușa de ieșire.

La ușa stetea un domn. Acesta băgase de seamă cită purtare de grije are băiatul pentru bătrîn, deaceia-l opri, întrebîndu-l: „Băiețule, desigur acest bătrîn e bunicul tău, sau nu? Precum văd dînsul vrea să călătorească cu trenul”.

CORRESPONDENȚĂ.

Deliblată, 29. Octombrie 1911.

Onorată Redacțiune,

La 26. Octombrie c. a răposat în comuna Deliblată (com. Timiș) harnicul învățător *Gheorghe Bujiganu*. Inmormintarea i-s'a făcut cu asistența unui public imens, atît din localitate cît și din împrejurime. Defunctul a fost un învățător zălos, cum și un luptător fără preget, un promovător al intereselor genuine ale Românilor din aceste părți, din care pricină a și avut să îndure destule zgudniri sufletești din partea populațiunii neromâne din comună, ca oricare cărturar care se știe însuflă pentru idealuri. Bine a accentuat în frumoasa sa cuvîntare colegul său *Petru Nica* din Temeșcubin, că răposatul *Gheorghe Bujiganu*, căzut pradă urgiei în cea mai frumoasă vîrstă de 41 ani, a fost unul dintre cei rari, care și-a împlinit frumoasa datorință de învățător cu zel și abnegațiune. Prin pîrtarea să blînda a cucerit deopotrivă și pe intelectuali și pe țărani, dovîndu-se ca cel mai popular bărbat din acest colț de țeară.

De 14 ani a condus corul vocal rom. înființat tot de el însuși, cu care debutase și prin îndepărtări, cuitivînd astfel cîntarea și dulce graiul românesc, prin locurile unde mai înainte numele de Român era batjocurit, din care cauză mulți Români înainte de venirea sa în comună s'au fost și lăpădat de neam, alăturîndu-se la Sîrbii cari aveau mai mulți cărturari din neamul lor. Firește glasul de trîmbiță, care îi chema îndărăt la sinul maicei lor iubitoare, a deșteptat ura neîmpăcată a Sîrbilor cari umblau să-l facă pe bietul *Gheorghe Bujiganu* inofensiv. Astfel a fost nevoit acest om să lupte multă vreme singur-singurel, părăsit de cei cuprinși de invidie și nepăsarea ucigătoare...

Nu se poate descrie cu cită indiușoare au cîntat choriștii lui remași orfanți, și cu cită pătrundere a comentat și preotul *Valeriu Dabici* pe autorul valoroasei operi „Cantorul bisericesc”, care și-a făcut datoria față de neam și legea strămoșească, cum rar se mai pomenește pe alocuirea între învățătorii comunali, lăudînd faptele mărețe ale defunctului pe terenul culturii românești.

Odihnește în pace, brav luptător cultural al obiditului nostru popor! Cei cari au înțeles nobilile tale intenții, și au prețuit zbuciumul sufletului tău robit de idealuri, cu jale adîncă te urmează în gîndul lor pe calea veciniceii!

Gh. Pența.

Băiatul zîmbind răspunde:

„Nu, Domnule. Acesta nu este bunicul meu; dar, precum se vede, el este al cuiva. Sărmanul om! Eu dădui de el la un colț de stradă, pecînd mergeam la școală. Dînsul vrea să călătorească cu trenul la un oraș depărtat, unde are pe singura lui fiică. Cînd l-am găsit, stetea pe loc și se uita în toate părțile, căci se rătăcise de drumul gării.

Timpul era scurt și trenul se apropia ca să plece. Dacă l-am văzut așa de mîhnit că va perde trenul, i-am zis să vină cu mine că îl duc eu la gară. Fața bătrînului s'a luminat de bucurie. Dacă ași mai avea timp, l-ași petrece până la suirea în tren, — dar trebuie să mă înapoiez la școală, că e tîrziu. Inlocul meu va avea grije de dînsul hamalul cu care vorbii acum”.

Cînd domnul vrea să-l laude pentru fapta lui cea frumoasă, băiatul plecă grăbit și într-o clipă să făcu nevăzut din gară. El nu vrea să primiască lauda oamenilor, căci învățase din cărți la școală, că înaintea unui bătrîn, și chiar înaintea celor mai în etale decît tine, să te scoți, să-ți saluți și la neputință, să-ți dai mină de ajutor!

Respectați pe cei mai în vîrstă și ajutați-i în nevoi, ca și voi la rîndul vostru să fiți respectați și ajutați.

(Am. Tin.)

Băluță dela Scorila.

La Expoziția din Lugoj

au fost premiați,

Cu medalie de aur,

Pentru albinărit:

Părintele Ioan Jucos din Zervești.

Pentru economia de vite:

Nicolae Iorga, econom Lugoj, Mihai Perja, econom Lugoj, Nicolae Andrei, econom Lugoj, Dr. Petru Maier, avocat Lugoj, Pavel Rughilă, econom Sălbăjel, Andrei Strajă, econom Boldur, Dimitrie Mărinescu, econom Jabăr, Vichentie Curiac, econom Margina, Rusalin Birău, econom Margina, Iuliu Iacobescu, econom Lugoj, Pavel Chiria, econom Jabăr, George Matei, econom Lugoj.

Cu medalie de argint,

Pentru produse agronomice:

Moise Florei și Traian Murgu din Găvoșdia.

Pentru albinărit:

Gheorghe Miloș din Bara.

Pentru industria de casă:

Veturialorga măritată Buciu, din Lugoj

Pentru economia de vite:

Vasile Caciuba Coșteiul-mic, Simeon Bancus Margina, Zosim Marinescu Jabăr, Ioan Radu Jabăr, Nicolae Șofei Jabăr, Gheorghe Belu Lugoj, Iosif Sintescu Lugoj, Dim. Boltescu Lugoj, Vichentie Cheria Lugoj.

Pentru industrie:

Frații Juranescu, măestri lacătuși Lugoj (medalia de stat), Cornel Jucu (timplar) Lugoj, Aurel Cotirlă Oravița-română.

Cu medalie de bronz,

Pentru produse agricole:

Alexandru Mureșian, notar în Găvoșdia (medalie de stat), Lazar Jovan, Lazar Savu și Lazar Borlovan din Găvoșdia, Serafim Bălan din Boldur.

Pentru produse viticole:

Crăciun și Vodă din Lugoj.

Pentru albinărit:

Petru Florian din Caransebeș și Iosif Olariu din Marga.

Pentru industria de casă:

Silvia Stefan din Biniș, Constanța Gașpar și Anuncia Bot din Lugojel, Maria Novac și Livia Florea din Vasiova, Lucreția Grozescu din Cliciava, Ana Bucur din Fenieș.

Pentru economia de vite:

P. Pavel din Lugoj și Ion Leucus din Boldur (ambii medalia de stat), Nicolae Șofei din Jabăr și Dimitrie Baba din Silha (ambii medalia asociației agrarienilor) Constantin Ardeleanu Lugoj, Petru Ghiocel Sacul, Aurel Preda Lugoj, Nicolae Andrei Lugoj, Iosif Cimponeriu Lugoj, Ion Brazovanu Margina, Vasile Răcușanu Suseni, Iosif Marinescu Jabăr, Dionisie Dobîndă Suseni, Pavel Chiria Jabăr, Nicolae Birusescu Lugoj, Iosif Opriș Găvoșdia, Ion Sirbu Coșteiul-mare, Vasile Șerban Suseni, Simeon Rusu Lugoj, Gheorghe Ioanovici Lugoj, Ioan Lupu Lugoj, Gheorghe Matei Lugoj, Ion Sintescu Lugoj, Nicolae Secoșanu Lugoj, Damaschin Munța Boldur, N. Stanciu Lugoj, Iosif Muntoi Lugoj.

Pentru paseri (hoare):

Părintele Simeon Blajovanu Hodoș, Gheorghe Miloș Bara, Simeon Moldovanu Lugoj.

Pentru industrie:

Iuliu Busioc Biriște, Ioan Ioanovici Lugoj, Constantin Murariu Lugoj, Tipografia diecezană Caransebeș.

Au mai obținut mulți Români diplome de onoare, premii în bani și mențiuni onorifice.

Inaintevestire.

Abia s'a constituit din sinul tinerimii universitare corul bisericesc gr. or. rom. din Buda-pesta, și deja numără peste 60 membri. În vederea acestui simptom înbucurător direcțiunea corului a hotărît, să pașiască înaintea marelui public românesc arătîndu-și dexteritatea și sentimentul de disciplină. Ocaziunea proximă, pentru a-și dovedi abilitatea, va fi la 25 Novembre st. n. cînd arangează un concert împreună cu o serată etnografică, la care e pofit cu onoare întreg publicul de elită atît din capitală cît și din provincie. Venitul e destinat de o parte pentru sporirea fondului său propriu, pe de altă parte pe seama fondului ziaristilor români. Ca să putem realiza scopul nostru nobil, apelăm la onoratul public românesc să ne dea sprîlinul prețios, atît material, cît și moral. S'a constituit un comitet arangeator constător din 80 membri, cari de prezent lucrează la compunerea programei, care va fi la nivelul artistic, conținînd coruri mixte, bărbătești, piano, violină și cînt etc. tot bucăți alese din opurile grandioase ale celor mai renumiți artiști și executate de puteri excelente. Publicarea programei și distribuirea invitațiilor se va face în săptămîna viitoare. Cu deslușiri și înviațiuni servește cu toată plăcerea președintele activ al corului: *Dr. Liviu Lința* avocat, Budapest VIII., Hunyadi ut 15. Atragem îndeosebi atențiunea stimatului public românesc din provincie, căruia deastădată i-se ofere prilejul de a cerceta și cunoaște și admirabila noastră capitală. În scopul acesta arangatori au înființat o comisiune de primire și calauzire. Infine atît damele cît și domnii sînt rugați a se prezînta, pecît va fi posibil, în costum național, ca astfel și prin aceasta să ridice splendoarea și caracterul național al întregii petreceri.

Presidiul.

IGIENĂ.

Isteria.

Cu prilejul afacerii Steinheil din Paris, care a pasionat atîta lume, s'a vorbit mult de isterie. Isteria s'a făcut obiectul unei discuții mari la congresul alieniștilor și neurologiștilor, ținut la Geneva.

Oamenii de știință nu sînt încă de acord asupra definiției și a naturii isteriei. Nu s'a ajuns încă a se face dintrînsa o anumită boală, și toți se mulțumesc a o defini, descriindu-i simptomele, și adeseori alte simptome, cari nu țin de această boală.

Unii chiar, ca Bernheim, nu recunosc că isteria ar fi o boală, ear alții ca Schynder, din Berna, vîd pur și simplu „expresia cea mai primitivă, cea mai obicinuită a slăbiciunilor inerente mentalității omenești”.

Nu există o mentalitate isterică, sînt isterici, cari se deosebesc după condiția indivizilor.

Doctorii nu sînt deloc dispuși să facă din isterie o boală definitivă, datorită unei turburări speciale, cei mai mulți vîd în ea o stare psihică specială, în care exagerarea impresibilității și a sugestionabilității țin un loc precumpănitor.

Istericul este caracterizat prin înapoierea inteligenței spre tipul copilului, ceiace îl atrage spre un sistem de autosugestioni, cari îi turbură adînc personalitatea. Ea se întîlnește mai des și mai ales la femei. Ea a fost foarte răspîndită și molipsitoare în veacul de mijloc, în epoca, în care conservatismul și biserica se uniau spre a opri în loc avîntul omenirii, un echivalent al acestei stări de lucruri s'ar găsi în aspirațiunile socialiste actuale.

În definitiv, e o boală morală.

Este sigur, că simptomele de ordin moral și intelectual țin un loc conziderabil în această boală. Aptitudinea pe care o are cineva de a se autosugestiona, ține un loc de căpetenie: aptitudinea de a primi sugestia nu numai de afară, dupăcum știe fiecare, ci dinlăuntru, dela el însuși. Și cum „eul” nu este unic și coherent, dupăcum personalitatea este multiplă, deaceia istericul are o tendință spre dedublare și spre alterarea personalității.

Dacă adăogăm la trăsăturile de mai sus frecvența iluziilor și halucinațiilor, ajungem la reconstituirea logică a multor fapte.

Un alt fenomen, observat de Briquet, Charcot și alții, — este senin.

Cunoscând toate acestea, nu trebuie să ne mirăm deloc, că istericii mint cu cea mai mare ușurință, și foarte adeseori.

„Toate istericele, zicea Azam, se disting printr'o finețe, o viclenie și un gust pronunțat pentru minciună, tot atât de mare, cit le e dorința de a atrage atenția asupra lor și a face să se vorbiască de ele.

Această judecată nu este însă exactă, zice Henry de Varigny, cronicarul științific al lui Le Temps, după care rezumăm acest articol. Istericele mint, asta e sigur, dar în multe cazuri ele mint cu bună credință, cu convingerea că spun adevărul: mint pentru alții, nu pentru alții, nu pentru ele însăși.

Dela biroul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Către domnii directori ai despărțămintelor „Asociațiunii“.

Vă aducem la cunoștință că d-l Aurel Cosciuc, a fost angajat din nou ca conferințiar agronomic al „Asociațiunii“, având chemare a veni în ajutorul poporului nostru în cele economice, prin ținerea de prelegeri și demonstrații practice, prin aranjarea de cursuri din toate ramurile economiei și anume: din cultura pământului, a plantelor agricole, a fiștelor și pășunilor, prăsierea animalelor de casă (vite, cai, oi, porci), cultura viilor, pomilor și legumelor. Conferințiarul agronomic va sta în ajutorul economilor noștri la procurarea de semințe, de unelte de mașini agricole, de animale de prăsilă și altele, și va da îndrumări la toate întrebările ce i-se vor pune, ținând seamă totdeauna de lipsurile țaranilor noștri. Deasemenea se vor îngriji, ca în despărțămintele, în cari va ține prelegeri, să se întocmească și diferite expoziții și anume: de vite, produse agricole, mașini și altele. Mai departe conferințiarul va stăruii și va sta în ajutorul poporului nostru și la înființarea a totfelului de însoțiri agricole, la înființarea de bănci populare, lăptării și alte însoțiri cu caracter economic.

Ca acest organ al „Asociațiunii“ să-și poată îndeplini chemarea, rugăm cu toată stăruința pe d-nii directori ai despărțămintelor, să binevoiască a se pune în legătură directă cu dînsul, arătîndu-i trebuințele cele mai neapărate ale economilor noștri din comunele ținoare de respectivele despărțăminte și avîndu-l cit mai des, să meargă în mijlocul poporului, ca să-i dea sfaturile și îndrumările delipsă.

Trimiterea conferințiarului se va face în ordinea, în care vor intra cererile, ținîndu-se seamă — incurînd va fi cu putință — și de dorințe speciale ale despărțămintelor.

Cheltuielile de drum ale conferințiarului le vor acoperi despărțămintele din mijloacele ce le au la dispoziție, ear diurnele le va acoperi Comitetul central.

Sibiu, în 11/24 Octomvrie 1911.

Pentru „Comitetul central“, biroul „Asociațiunii“:
Andrieu Bârseanu, Oct. C. Tăslăuanu,
prezident. secretar.

CRONICA.

Festivalul stîntirii casei bis. din Oravița-rom. va avea loc la 26. Noembre st. n. c. Programul se va publica în numărul viitor.

D-șoara Zenuță Popovici (fiica preotului din Cernie), cu adv. Dr. Coriolan Grădinaru din Balinț fidanțată. Felicitări!

Revizorul școlar din arhidieceză Dr. Onisfor Ghibu și d-șoara Veturia Nicolau se vor cununa Duminecă, la 23. Octombrie st. v. în biserica Hereasca din București. Nași d-nuși și d-na Oct. Goga.

† Conțetățeanul nostru *Theocharis Velceanu*, o odraslă din frunțașă familie Miletic-Buți, om cu înnoștințe comerciale și moravuri frumoase, după ce s'a supus unei operații de ochi, ajuns din Viena acasă seara la orele 8, după ce a luat masa, pela vr'o 10 ceasuri, morbul său intern, de care a suferit de multă vreme, i-a pus capăt vieții. În mormîntarea i-s'a făcut Marți d. a. la 3 ore cu o asistență număroasă. Fie-i țărîna ușoară și memoria bincuvîntată.

Societatea adv. „Petru Maior“ din Budapesta și-a mutat domiciliul: IX. Mátyás u. 11. II. 21.

Piesa „Bietul Dracușor“, scrisă anume pentru copii de soția și fiul marelui scriitor francez Rostand, se va reprezenta în luna viitoare în teatrul Gymnase din Paris.

În presa mare se vestește întoarcerea nocolului în rezebelul italo-turc pe partea Turcilor.

Guvernul maghiar a decis să ridice 2 universități în țară, una la Dobrișin și una la Pojon.

La universitatea din Budapesta s'au înscris astan 358 la cea din Cluj 300 studenți români.

În conferința episcopescă de Joi la 9 curent se va discuta în Budapesta și chestia reducerii sărbătorilor catolice.

Din Cîmpina (România) se anunță că luînd foc un rezervoar de păcură, au ars scrum 9 rezervoare ale Societății „Steaua Română“.

Vlaicu a zburat Joia trecută pe deasupra Bucureștilor, cu o înțeață de 94 Km. pe oră, ridîndu-se până la 1000 metri, batînd astfel toate recordurile din România.

Peatra Internatului dela liceul român din Brașov se va pune, cu obiceiuita solemnitate, mîne, Duminecă la 5. Nov. n.

Guvernul țării a hotărît să candideze și să scoată ales de prezident al dietei pe contele *Stefan Tisza*.

Dumineca trecută a fost sfințită la București noua biserică gr. cat. din Strada-Polonă, prin parohul ei *Dr. Ioan Bălan*.

Princepele Vestminster, un miliardar din Anglia, fiind pus sub tutorat, i-s'a lăsat să cheltuiască la an *numai* 12 milioane cor. bani de buzunar.

Regula, vestitul ucigaș dela Miskolcz a fost osîndit la moarte.

Vorba *boycott* vine dela numele unui administrator de moși James Boycott, care purlîndu-se foarte aspru cu țaranii, acestia, împreună cu negustorii și industriașii mici, au hotărît să nu mai lucre la el. Astfel a trebuit să fugă. Într'o zi la masa ligei irlandeze preotul John O'Mallen căuțînd, plictisit, un cuvînt pentru caracterizarea purlării neomenești a lui Boycott, zise: a boycottta (boycotting) și cuvîntul a prins.

Bibliografie.

A apărut: „*Carte de cîntece*“ întocmită pe bază pedagogică și în conformitate cu planul de învățămînt din 1911 pentru școalele primare, de profesorul de muzică dela seminarul „Andreea“ din Sibiu *T. Popovici*. Cuprinde peste 80 cîntece comoara muzicală națională și aranjate cu deosebită îngrijire și e aprobată ca manual didactic de Preaven. Conzistor arhidecezan. Partea I cuprinde cîntece în 1 și 2 voci, pentru clasele I — IV; prețul e 60 fil. Partea II cuprinde cîntece în 2 și 3 voci, pentru clasele V — VI; prețul e 1 cor. Porto 10 fileri. La comande de peste 10 ex. se dă rabatul convenit. Cartea poate fi folosită cu succes și în gimnaziu și școale reale inferioare, în școale civile și preparandii. Se poate comanda la: *Librăria arhidecezană din Sibiu*.

„*Viața Românească*“ din Iași a apărut (Nr. 9 pe Septembrie) cu următorul sumar: Radu Rosetti, O vizită la Cuhnia (cu 6 ilustrații). I.

Agărbiceanu, Onu. M. Codreanu, Statuei lui Eminescu, — neridicată încă... (Sonet). I. Botez, Religiozitatea și individualismul poporului englez. A. Toma, Era (Versuri). M. Carp, Un popor care nu vrea să moară. Alice Călugăru, Cîntec urciorului (Versuri). L. Rebreanu, O strîngere de mină. Octavian Goga, Taina. — Lacrimă. — Sonet. — Așteptare. (Fragment). — Cîntec. — Sufletul (După Ada Negri) (Versuri). Colaboratorii revistei, Documente omenești (Doi pictori). Emil Triandafil, O nouă metodă în sociologie. Colaboratorii revistei, Note pe marginea cărților (Bret Harde). Ilie Bărbulescu, Din lumea balcanică (Din luptele dintre Sîrbi și Bulgari pentru Macedonia). I. G. Duca, Cronica externă (Chestia Marocului). Dr. P. Cazacu, Cronica medicală (Rezultatul înmulțirii medicilor de circumscripții rurale în Vlașca). O. Sima, Scrisorile din Ardeal (Serbările dela Blaj). P. Nicanor & Co., Miscellanea („În orbita țarilor capitaliste“... — „Poporanismul rusesc“). — Cel de pe urmă cuvînt al d-lui Rădulescu-Motru. Recenziile. Revista revistelor. Mișcarea intelectuală în străinătate.

Mulțumită publică.

Mulțumim și pe calea aceasta tuturor prietenilor și cunoșcuților cari s'au alăturat la jalea noastră adîncă priciunită de pierderea neuitatului nostru tată, soț, fiu, frate, cumnat și unchiu

Theocharis Velceanu

încetat din viață după lungi și grele suferințe. Deosebit chorului nostru vocal, cum și celorlalți domni, membri ai diferitelor corporațiuni din localitate le exprimăm sincere mulțumiri.

Oravița, 1. Noembre 1911.

Familia Velceanu.

Mulțumită publică.

Tuturor prietenilor și cunoșcuților, cari din tristul prilej al trecerii din viață a neuitatului nostru fiu, soț, frate, cumnat și unchiu

Sofrone Avramescu

paroh ort. rom. în Nicolinț,

atît în persoană cit și în scris ne-au adresat cuvinte de mîngăere, le mulțumim și pe această cale. Mulțumim îndeosebi Onoratei preoțimii, care prin participare la înmormîntarea mult iubitului nostru defunct și-a arătat cea dragoste adevărată de care dînsul, întotdeauna cit a fost în viață, s'a bucurat. Dumnezeu le respălătiească!

Neconsolata familie.

Mulțumită publică.

Mulțumim pe calea aceasta tuturor prietenilor și cunoșcuților, cari din tristul prilej al încetării din viață a neuitatului nostru soț, tată, frate, cumnat, și unchiu

Gheorghe Bujiganu

ne-au adresat cuvinte de îmbărbătare îndeosebi mulțumim preotului *Valeriu Dabici* și învățătorului *Petru Nica* pentru pătrunzătoarele discursuri rostite în biserică și la groapă, cum și antistei comunale din Deliblată, în fine preoților, învățătorilor și tuturor participanților la înmormîntarea scumpului defunct.

Deliblată, 29 Octombrie 1911.

Familia Bujiganu.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.

Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Raglanuri, galoși, au ajuns, în mare depozit, la firma
pardisiuri, pălării, IULIU WEISS în ORAVIȚA
ghete, pentru bărbați, femei și copii, paltoane, geamantane

Totfelul de inserțiuni și reclame se primesc spre publicare în **PROGRESUL** în cele mai avantajoase condițiuni cu prețuri moderate. Reclama e sufletul comerțului. — Prin reclamă la progres!

„Varadiana“ societate pe acții în Varadia.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului „Varadiana“, societate pe acții în Varadia se invită la adunarea generală extraordinară ce se va ține **Duminică în 26 Novembre st. n. 1911 la 11 ore a. m. în localul institutului.**

OBIECTELE:

1. Constituirea biroului.
2. Urcarea capitalului societar.
3. Eventuale propuneri.

Varadia, la 31 Octombrie 1911.

Direcțiunea.

Albert Jancsus

primind prăvalia lui

G. Ivaskovits din strada principală „La mîța neagră“

își va da toată silința a menține numele bun al acestui magazin bogat asortat cu tot felul de articole moderne de manufactură, **casă solidă-creștină**, unde se capătă și bumbac, cîrpe, pînză și mătăsuri veritabile, cu **prețuri fixe**, absolut solide. — Serviciu culant. Comandele pentru cei din jurul Orăviții încă se efeptuesc cu promptitudine.

In „Farmacia bătrînă“ a lui

Max de Knoblauch,

nou renovată, și ajustată modern, serviciu x-7 prompt și culant.

Aviz.

La **Administrația foii noastre** s'a alcătuit o societate pentru a juca la loterie cu peste 100 de lozuri, dintre cele mai bune,

cu 1—2 trageri în fiecare lună.

Membrii societății vor participa, îndată după plățirea celei dintăi rate, ear după achitarea tuturor 48 de rate lunare, cînd se dizolvă societatea, înafară de eventualul — și foarte probabilul — câștig ce se va împărți între participanți, fiecare membru va primi la mîna cîteun loz din fiecare soi cu care jucăm (foarte bune hîrtii de valoare) și lista tragerilor și pe mai departe — grătuit. Ceice doresc a se alătura cu noi la acest joc de noroc, cu cele mai bune șanse, să binevoiască a ne aviza grabnic pe cîteo cartă poștală, spre a li-se comunica detaliurile.

Cine vrea marfă bună, să tîrgue în bătănia

GHEORGHE BOGDANU

peste drum de biserica din Oravița-rom.

De vînzare:

Un rezervoar nou de apă de 12—15 Hl., acomodat pentru scaldă etc.
O cassă Wertheimiana Nr. 2, foarte ieftină.
O roletă de metal pentru ușă de 125+320 cm.

La capitanul Zöld sînt de vînzare mobilele din chilia de dormit, din prînzător și salon.

La

Tipografia „Progresul“

în Oravița

se capătă

totfelul de tipăritur,
cu prețuri absolut solide.

Farmacia „La Sf. Gheorghe“ Oravița

visa-vis de prăvalia lui R. Goldstein în strada principală.

In farmacia mea, arangeată modern, ce capătă înafară de

tot soiul de medicamente și diferite parfumuri franceze, engleze, pudră, săpunuri și alte articole de tot felul atît pentru țerance, cît și pentru damele de elită.

Cu distinsă stimă

ADOLF GROS, apotecar.

Banca de asigurare

„Transylvania“

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra focului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Des-păgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cîsnădiei 5., la Agentura principală în **Arad**, la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.